

A Győri Ítéltábla a dr. ... Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek az Országos Bírósági Hivatal Jogi Képviseleti Osztálya által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a ...i Törvényszék 2018. május 23-án kelt 7.P.20.114/2018/6/I. számú ítélete ellen az alperes 9. és 10. sorszámon benyújtott fellebbezése, valamint a felperes Pf/3. számú csatlakozó fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

Az elsőfokú ítéletnek a perköltségre vonatkozó rendelkezését részben és akként változtatja meg, hogy az alperes által a felperesnek tizenöt napon belül fizetendő 381.000,- (háromszáznolcvanegyezer) Ft elsőfokú perköltséget 190.500,- (egyszázkilencvenezer-ötszáz) Ft-ra szállítja le; ezt meghaladóan az ítéletet a perköltséget érintően is helybenhagyja.

A feljegyzett 60.000,- (hatvanezer) Ft fellebbezési és csatlakozó fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 63.500,- (hatvanháromezer-ötszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A felperes a Komárom-Esztergom Megyei Bíróságnál 2009. január 23-án terjesztett elő keresetlevelet (*P.20.081/2009. számú ügy*). Arra kérte a bíróságot, hogy a közte, mint eladó és ..., mint vevő között a felperesnek a ... Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaságban húsz százalék részesedést megtestesítő 600.000,- Ft névértékű üzletrésze átruházása tárgyában létrejött üzletrész adásvételi szerződés érvénytelenségét állapítsa meg, a felek szolgáltatásának feltűnő aránytalanságát küszöbölje ki, a szerződést nyilvánítsa érvényessé, és az alperest kötelezze 18.223.600,- Ft, és ennek 2008. március 11-étől a kifizetés napjáig terjedő időre járó törvényes kamata megfizetésére. Előadta, hogy a 2008. március 11-én megkötött üzletrész átruházási szerződésben az üzletrész vételáraként a névértéknek megfelelő 600.000,- Ft-ot kötöttek ki, melyet az alapügy alperese a szerződés aláírásával egyidejűleg, készpénzben teljesített. A szerződő felek a

szerződésben foglalt jognyilatkozataik megtámadási jogáról lemondtak. Mivel a szerződés megkötésekor a 2007. üzleti év mérlegét nem ismerte, a cég valós anyagi helyzetét, üzletrésze valós értékét nem tudta helyesen felmérni.

Az alperes bíróság 2009. február 12-én a felperes költségmentesség engedélyezése iránti kérelmét elutasította, részére illeték-feljegyzési jogot engedélyezett. 2009. február 17-én az első tárgyalást 2009. április 2-ára kitűzte. E tárgyaláson ... jogi képviselője útján érdemi nyilatkozata megtételére tizenöt nap határidő engedélyezését kérte, amelyet az alperes számára biztosított. A felperes azt indítványozta, hogy a bíróság az üzletrész forgalmi értékét a becsatolt mérleg alapján állapítsa meg; másodlagosan szakértő kirendelését kérte.

Az alperes a tárgyalást 2009. május 19-ére halasztotta el.

Az alapügy alperese a rendelkezésére álló határidőn belül érdemi ellenkérelmet nem nyújtott be, azt a 2009. május 19-ei tárgyaláson előterjesztett beadványában, illetve szóban adta elő. Arra hivatkozott, hogy a felperes cég, valamint az annak érdekeltségében álló gazdasági társaságok gazdálkodásáról és vagyoni helyzetéről naprakész információkkal rendelkezett. A tárgyaláson jelen per alperese a feleket személyesen meghallgatta, az alperes pedig a szerződés megkötésekor közreműködő ügyvédek tanúkénti meghallgatását kérte, azonban a felperes az ügyvédi titoktartás alól a felmentést nem adta meg. A bíróság a tárgyalást azzal halasztotta el, hogy szakértőként ... őt külön végzésben fogja kirendelni.

A felperes 2009. június 10-én előkészítő iratot nyújtott be, majd letétbe helyezett 150.000,- Ft szakértői díjelőleget.

A bíróság 2009. július 10-én meghozott végzésével szakértőként ... igazságügyi adó-, könyv- és tőkepiaci szakértőt rendelte ki azzal, hogy szakvéleményét harminc napon belül nyújtsa be, vagy közölje annak akadályát; ... a végzést 2009. augusztus 26-án vette át.

A felperes 2009. szeptember 1-jén benyújtott beadványában azt indítványozta, hogy a szakértőhöz felteendő kérdéseket a bíróság úgy módosítsa, hogy a ... Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaságnak a perrel érintett üzletrésze értékét a cég 2006. és 2007. évi mérlegei és beszámolóí, valamint a 2008. március 11-ével bezáróan készült könyvei alapján állapítsa meg.

Az alperes bíróság 2009. szeptember 3-án, majd 2009. október 9-én kelt végzéseiben arra hívta fel a szakértőt, hogy a felperes említett indítványában foglaltak szerint járjon el, és a felperes által feltett kérdést is válaszolja meg, azt tizenöt napon belül csatolja az iratokhoz.

... szakértő 2010. január 15-én a bírósággal azt közölte, hogy feladata ellátásához tisztáznia kell, 2007. december 31-én a ... Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság tulajdonában mely gazdasági társaságok üzletrészei álltak. Kérte, hogy az alperes nyilatkozzon: e cég tulajdonában voltak-e az „...” Korlátolt Felelősségű Társaság, a ... Korlátolt Felelősségű Társaság, valamint a ... Korlátolt Felelősségű Társaság üzletrészei, és ha igen, úgy nyilatkozzon az üzletrészek nagyságáról, valamint arról, hogy ezek a cég beszámolójában miért nem szerepelnek. Kérte a ... Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság főkönyvi kivonatának megküldését is.

A felperes 2010. január 28-án előadta, miszerint a szakértő levelében írt dokumentumok nem állnak rendelkezésére. Nyilatkozott arról, hogy a ... Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság mely cégeknek résztulajdonosa. A per ésszerű időn belüli befejezése érdekében kérte, hogy a szakértő szakvéleményét mielőbb terjessze elő.

A szakértő 2010. február 22-én arról tájékoztatta a bíróságot, hogy a ... Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság beszámolója és a cégek kivonatok ellentmondóak, ugyanakkor ezek tisztázása érdekében az alperes nem nyilatkozott.

Ugyanezen a napon a felperes a régi Pp. 2. §-a által védett érdek érvényesítése végett indítványozta, hogy a bíróság sújtsa ...t pénzbírsággal, hívja fel a szakértőt szakvéleménye előterjesztésére a rendelkezésre álló adatok alapján, az alperes adatközlésének elmaradását pedig a feltűnő értékaránytalanság kiküszöbölésénél vegye figyelembe.

2010. február 23-án jelen per alperese a szakértőt felhívta, hogy közölje, mikorra várható a szakvélemény elkészülte. Tekintettel arra, hogy a szakvélemény benyújtására rendelkezésre álló határidő 2010. február 15-én lejárt, annak lehetőség szerint nyolc napon belüli benyújtását kérte.

A szakértő a szakvéleményt 2010. március 11-én előterjesztette, azt a bíróság a feleknek kézbesítette, egyidejűleg 2010. április 22-ére tárgyalást tűzött ki.

A felperes 2010. április 7-én előterjesztett beadványában kérte ... szakértő idézését a tárgyalásra, és előadta, hogy a szakértő a cégérték megállapításánál nem vette figyelembe a ... Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság tulajdonában álló más társaságok vagyonát. 2010. április 14-én az üzletrésszel kapcsolatos iratokat csatolt, és indítványozta a szakvélemény kiegészítését akként, hogy határozza meg, a cég húsz százalékos mértékű üzletrésze - a ... Kft.-ében lévő tulajdon pontos mértékére és értékére figyelemmel - 2008. március 11-én milyen értékű volt. Az alperes 2010. április 16-án a beadványt a szakértőnek azzal küldte meg, hogy arra tizenöt napon belül nyilatkozzon; egyidejűleg a 2010. április 22-ére kitűzött tárgyalást beállította, új határnapul pedig 2010. május 25-ét tűzte ki.

A felperes 2010. április 25-én előterjesztett beadványában újabb érvet adott elő, valamint kifogásolta, hogy a bíróság a régi Pp. 8. § (3) bekezdése és 120. §-a alkalmazásával nem járt el annak érdekében, hogy az alperes a szakértő 2010. január 15-én benyújtott beadványában szereplő kérdésekre válaszoljon. Véleménye szerint ... hátráltatja a per befejezését, és eltitkolja az üzletrész értékének megállapításához szükséges információkat.

Az alperesi bíróság a 2010. május 25-ei tárgyalást a felperes és jogi képviselője távollétében tartotta meg. A per alperese igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő kirendelését kérte a ... Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság tulajdonában állt ... külterület és helyrajzi számú ingatlanok 2008. március 11-ei forgalmi értékének meghatározására, valamint kérte a bérletépítések során felelős műszaki vezetőként közreműködő ... tanúkenti meghallgatását. Előadta, hogy véleménye szerint az említett ingatlanok a cég könyveiben különösen felértékeltek. A bíróság a tárgyalást 2010. július 1-jére elhalasztotta azzal, hogy írásban idézi ... könyvszakértőt, akit a szakvélemény kiegészítésére hív fel.

Az alperesi bíróság 2010. május 26-án felhívta az alapügy alperesét, hogy tizenöt napon belül helyezzen letétbe 150.000,- Ft szakértői díjelőleget.

A felperes 2010. június 7-én előterjesztett beadványában sérelmezte, hogy sorozatos indítványa ellenére 2009 májusa óta érdemi tárgyalás nem volt, valamint idézte a régi Pp. 2. § (1) és (3) bekezdéseit.

Az alperesi bíróság 2010. június 11-én arról tájékoztatta a felperest, hogy 2010. május 25-én tárgyalást tartott, amelyen szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg. A szakvéleményt a bíróság többször kiegészítette, a szakértőt pedig a következő tárgyalásra megidézte.

Az alperes ugyancsak 2010. június 11-én a felperes 21. számú beadványát a szakértőnek ismételten megküldte, és felhívta, nyilatkozatát nyolc napon belül terjessze elő.

Az alapügy alperese a szakértői díjelőleg letétbe helyezését 2010. június 18-án igazolta, majd ... szakértő 2010. június 29-én szakvéleményét kiegészítette.

A 2010. július 1-jén megtartott tárgyaláson a felperes keresetét módosította, és az alperest 19.156.000,- Ft, valamint ennek 2008. március 11-étől számított kamata megfizetésére kérte kötelezni. Kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a ... Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság tulajdonát képező ingatlanok banki értékbecslése és a könyvvizsgáló nyilatkozatának csatolására, az alperes ingatlanforgalmi szakértő kirendelése iránti indítványát pedig utasítsa el.

Az alperesi bíróság a tárgyalást elhalasztotta, és felhívta az alapügy alperesét, hogy a szakvélemény kiegészítésével kapcsolatos nyilatkozatát és indítványait tizenöt napon belül terjessze elő.

2010. augusztus 25-én ... bejelentette, hogy a kiegészített szakvéleményt nem vitatja, az abban foglalt megállapításokat elfogadja.

2010. augusztus 30-án meghozott 35. számú végzésével az alperesi bíróság arról tájékoztatta a feleket, hogy az eljárásba igazságügyi ingatlanforgalmi szakértőt von be. Felhívta a feleket, hogy tizenöt napon belül a szakértő személyére vonatkozó javaslatukat és a feltenni indítványozott kérdéseket terjesszék elő.

A felperes 2010. október 4-én indítványozta, a bíróság nyilatkoztassa az alperest, a perben érintett időszakban mely ingatlanok voltak a ... Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság tulajdonában, az ingatlanokra vonatkozóan banki vagy egyéb értékbecslés, könyvvizsgálói jelentés rendelkezésre áll-e, és ha igen, úgy kötelezze az alapügy alperesét azok csatolására. Véleménye szerint ... bizonyítási indítványa elkésett, hiányos és okszerűtlen volt, figyelemmel arra, hogy korábban az igazságügyi könyvszakértő megállapításainak elfogadásáról nyilatkozott. Felhívta a figyelmet, hogy a régi Pp. 3. § (4) bekezdése alapján a bíróság a bizonyítás elrendelését mellőzni köteles, valamint a régi Pp. 8. § (2) bekezdése alapján a per elhúzására irányuló alperesi magatartás szankcionálására is.

Az alapügy alperese 2010. október 21-én nyilatkozott, hogy a ... Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság 1/1-ed tulajdonát képezte a ... és ... helyrajzi számú ingatlan, míg más ingatlannal nem rendelkezett. Csatolta a 2007. november 19-ei értékbecslési bizonyítványt, valamint a 2007. gazdasági évre vonatkozó könyvvizsgálói jelentést.

A felperes 2010. október 29-én újból a már elrendelt bizonyítás mellőzését kérte.

Az alperes 2010. november 10-én ... személyében az eredeti kirendelő végzés szerinti tartalommal másik igazságügyi könyvszakértőt rendelt ki, akinek szakvéleménye benyújtására harminc nap határidőt biztosított.

2010. november 25-én az alapügy alperese azt indítványozta, hogy a bíróság tegye a szakértő feladatává a cég tulajdonát képező ingatlanok forgalmi értékének meghatározását; e beadványt az alperesi bíróság a szakértőnek 2010. november 29-én megküldte.

Az alperesi bíróság 2011. január 11-én arra hívta fel ... szakértőt, hogy közölje, a szakvélemény elkészülte mikorra várható. Felhívta arra, hogy a szakvéleményt lehetőleg tizenöt napon belül terjessze elő, tekintettel arra, hogy a határidő 2010. december 30-án lejárt.

... igazságügyi könyvvizsgáló, adó- és járulékszakértő 2011. január 19-én szakvéleményét előterjesztette, majd a bíróság 2011. február 3-án 2011. március 10-ére tárgyalást tűzött ki.

A felperes 2011. február 24-én azt jelentette be, hogy a szakvéleményt elfogadja. 2011. március 1-jén az alapügy alperese előadta, a szakértői megállapításokat nem vitatja, ugyanakkor ismételten indítványozta igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő kirendelését a ...i ingatlanok forgalmi értékének megállapítására.

A 2011. március 10-én megtartott tárgyaláson a felek jogi álláspontjukat részletesen előadták, majd az alperesi bíróság végzésével ... tanúmeghallgatás és igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő kirendelése iránti indítványát elutasította. Felhívta a feleket, hogy tegyék meg esetleges további bizonyítási indítványaikat, érdemi nyilatkozataikat, mert a bizonyítási eljárást be kívánja fejezni, és a tárgyalást be fogja rekeszteni. A felek ezután tizenötnap határidő biztosítását kérték összefoglaló irataik előterjesztéséhez.

Az alperesi bíróság a tárgyalást 2011. március 31-ére halasztotta el.

2011. március 28-án, majd 2011. március 29-én előterjesztett beadványaiban a felperes keresetét módosította; követelését 23.945.000,- Ft-ra és ennek késedelmi kamatára emelte fel.

2011. március 30-án előkészítő iratát az alapügy alperese is benyújtotta.

A 2011. március 31-én megtartott tárgyaláson az alperesi bíróság a határozat kihirdetését 2011. április 7-ére tűzte ki.

2011. április 7-én kelt ítéletével az alperesi bíróság kötelezte ... alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 9.247.500,- Ft-ot, és ennek 2008. március 11-étől a kifizetés napjáig terjedő időre járó késedelmi kamatát.

Az ítélet ellen mindkét fél fellebbezett.

A Győri Ítéletábrla a 2012. június 7-én meghozott Pf.I.20.317/2011/3. számú végzésével a megyei bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Álláspontja szerint az alperesi bíróság ítélete érdemi felülbírálatra alkalmatlan volt. Az alperesi bíróság egyik felet sem tájékoztatta a régi Pp. 3. § (3) bekezdése alapján őket terhelő bizonyítási kötelezettségről, nem figyelmeztette őket a régi Pp. 141. § (6) bekezdésében foglaltakra, és a régi Pp. 8. §-a szerint a jóhiszemű pervitel megsértésének jogi következményeire sem. Utalt arra, ... igazságügyi könyvszakértő tájékoztatta a bíróságot, milyen adatokra van szüksége, és az alapügy alperesét nyilatkozat megtételére, dokumentumok megküldésére kérte. A szakértő tájékoztatta az alperesi bíróságot, hogy az alapügy alperese választ nem adott, ennek ellenére a bíróság a régi Pp. 8. § (3) bekezdésében és 141. § (6) bekezdésében foglaltakra az alapügy alperesét nem figyelmeztette. Az alapügy alperesének mulasztása folytán készítette el a szakértő az általa kért adatok hiányában szakvéleményét, azonban törvényes figyelmeztetés és felhívás hiányában a mulasztás jogkövetkezményei ... terhére nem voltak róhatók.

A megismételt eljárás kapcsán a másodfokú bíróság arra utasította az alperest, hogy folytasson le bizonyítást a 2008. március 11-én létrejött üzletrész átruházási szerződés megkötésének körülményeire, és folytassa le a felek által felajánlott esetleges egyéb bizonyítást. Kifejtette: az alapügy alperesének indítványa esetén igazságügyi ingatlanforgalmi szakértői bizonyítást kell lefolytatni, majd ezután a beszerzett könyvszakértői szakvélemény kiegészítésére kell a szakértőt felhívni.

A megismételt eljárásban az alperesi bíróság 2012. július 19-ei végzésével 2012. október 11-ére tűzött ki tárgyalást (*P. 20.777/2012. számú ügy*).

Az alapügy alperese 2012. október 9-én ismételtén kérte igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő kirendelését, valamint bejelentette, hogy a ... Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság időközben felszámolás alá került. Kérte az igazságügyi ingatlanforgalmi szakvélemény beérkezését követően a könyvszakértő szakvélemény kiegészítésének elrendelését is. Fenntartotta dr. ..., dr. ... és ... tanú kenti meghallgatására vonatkozó indítványát is.

A 2012. október 11-ei tárgyaláson alperesi bíróság tájékoztatást adott a régi Pp. 3. § (3) bekezdéséről, 141. § (2) és (6) bekezdéseiről, 164. § (1) bekezdéséről, és felhívta a felperest, hogy a szerződéskötés körülményeire, a szerződésben megfogalmazott megállapodás egyes részleteire, azösszezszerűségre vonatkozóan bizonyítási indítványt kell előterjesztenie, ugyanis mindenképpen szükséges a szerződéskötés körülményeinek, a szerződésben meghatározott összezszerűségnek a tisztázása, és az ezzel kapcsolatos tényállás pontos feltárása. Rögzítette azt is, az alperesnek kell bizonyítania azokat a tényállításokat, amelyekre az alapperben hivatkozott, és amelyeken a szerződés szerinti ellenérték alapul.

2012. november 10-én az alapügy alperese, majd 2012. november 12-én a felperes terjesztett elő bizonyítási indítványt.

Az alperesi bíróság 2012. november 15-én 2013. január 8-ára tűzött tárgyalást.

E tárgyaláson az alperesi bíróság tanúkat hallgatott meg; a felperes az alapügy alperese által meghallgatni indítványozott ügyvéd tanúk esetében a titoktartás alól a felmentést nem adta meg.

Az alperesi bíróság a tárgyalást elhalasztotta, és felhívta a feleket, hogy érdemi észrevételeiket, nyilatkozataikat, bizonyítási indítványaikat harminc napon belül terjesszék elő. Rögzítette, hogy ezt követően az igazságügyi ingatlanforgalmi szakértői bizonyításról, illetőleg új tárgyalási hatánap kitűzéséről dönt.

A felperes 2013. február 7-én előkészítő iratában azt adta elő, hogy álláspontja szerint a további bizonyítás szükségtelen. Az alapügy alperese ugyanakkor változatlanul igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő kirendelését kérte, azonban a 200.000,- Ft szakértői díjelőleget felhívás ellenére nem helyezte letétbe. ... az alperesi bíróság felhívását követően 2013. május 21-én utalt arra, hogy a bíróság 2012. november 14-én részére teljes személyes költségmentességet engedélyezett.

Az alperes 2013. június 3-án a és helyrajzi számú ingatlanok 2008. március 11-ei, valamint jelenlegi forgalmi értékének megállapítására szakértőt az ... Bt. részéről ... igazságügyi ingatlanforgalmi szakértőt rendelte ki azzal, hogy szakvéleményét harminc napon belül terjessze elő.

A szakértő 2013. június 17-én azt közölte, hogy szakvéleménye előterjesztését a munka megkezdhetőségét követő negyvenöt napra vállalja.

Az alperesi bíróság 2013. június 25-ei végzésével a felperest hívta fel tizenöt nap határidővel az igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő által kért iratok megküldésére, vagy az akadály közlésére.

2013. július 8-án a felperes - ismételten hivatkozva a régi Pp. 2. § (1) bekezdésére is - arra kérte a bíróságot, hogy a szakértő költségeinek előlegezésére és a kért iratok csatolására az alapügy alperesét kötelezze.

2013. július 9-én a bíróság az alperest hívta fel az iratoknak a szakértő részére való eljuttatására.

A szakértő 2013. augusztus 12-én azt közölte, hogy az érintett ingatlanokat csak a jelenlegi tulajdonos hozzájárulásával tudja megvizsgálni, a 2008. évi állapot rekonstrukciójához pedig további dokumentumok szükségesek.

Az alperesi bíróság 2013. szeptember 26-án tájékoztatta az alapügy alperesét, hogy a régi Pp. 3. § (3) bekezdéséből következően a bizonyítási teher rá hárul. Annak folytán, hogy a bíróság felhívására nem reagált, a régi Pp. 141. § (6) bekezdése alkalmazásának lehet helye. Mindemellett figyelmeztette az alperest a régi Pp. 8. §-ára, valamint felhívta arra, hogy nyolc napon belül közölje, bizonyítási indítványát fenntartja-e.

A kirendelt szakértő 2013. október 28-án tartott szemlét, majd - miután a felperes a szakvélemény előterjesztését a bíróságnál megsürgette - 2013. november 8-án szakvéleményét előterjesztette.

2013. december 5-én a felperes újabb előkészítő iratot nyújtott be, és kérte a bíróságot, szükség szerint ... igazságügyi könyvszakértőt szakvéleménye kiegészítésére hívja fel.

Az alperesi bíróság 2013. december 17-én tartott tárgyalást, amelyet elhalasztott, és az igazságügyi könyvszakértői vélemény kiegészítését rendelte el.

A felperes 2013. december 5-én benyújtott beadványára ... igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő 2014. január 6-án nyilatkozott, szakvéleményét fenntartotta.

A felperes 2014. február 5-én ... igazságügyi könyvszakértőhöz több kérdés feltételét indítványozta.

2014. április 1-jén az alperesi bíróság a felek távollétében tárgyalást tartott, és azt 2014. június 10-ére halasztotta el. Felhívta ... igazságügyi könyvszakértőt a szakvélemény harminc napon belüli kiegészítésére.

Mivel a kiegészítő szakvélemény nem készült el, az alperesi bíróság 2014. június 5-én a 2014. június 10-ére kitűzött tárgyalás kapcsán tájékoztatta a feleket, hogy azon megjelenniük nem kell; a tárgyalást megtartotta ugyan, de azt nyomban elhalasztotta.

2014. július 11-én az alperesi bíróság a könyvszakértőt szakvéleménye tizenöt napon belüli kiegészítésére hívta fel; e felhívást 2014. augusztus 25-én - immár nyolc nap határidő mellett - megismételte. A szakértő 2014. augusztus 29-én előterjesztett kérelmére a bíróság a határidőt 2014. szeptember 19-éig hosszabbította meg; ezen a napon ... szakvéleménye kiegészítését előterjesztette.

A 2014. október 28-ára kitűzött tárgyalást - tanácsváltozást követően - 2014. szeptember 10-ei végzésével az alperesi bíróság elhalasztotta, majd 2014. november 17-ére tűzött ki tárgyalást.

A kiegészített szakvéleményre az alapügy alperese 2014. október 18-án, a felperes pedig 2014. október 27-én tett észrevételt.

A 2014. november 17-ei tárgyaláson alperesi bíróság ismét tájékoztatást adott a bizonyítási teher alakulásáról és a bizonyítandó tények köréről, míg a per korábbi szakaszában nem említett helyrajzi számú ingatlan vonatkozásában igazságügyi ingatlanforgalmi szakértőt rendelt ki. A felek számára három nap határidőt biztosított, hogy a szakértőhöz intézendő kérdéseiket feltegyék.

Az alperesi bíróság 2014. december 1-jén kelt 64. számú végzésével a felperest hívta fel arra, hogy nyolc napon belül kérje költségmentesség engedélyezését, vagy helyezzen letétbe 300.000,- Ft szakértői díjelőleget.

Az alperes 2014. december 8-án meghozott végzésével dr. ... igazságügyi ingatlanforgalmi szakértőt rendelte ki azzal, hogy szakvéleményét harminc napon belül terjessze elő, e határidőt 2015. január 6-án további húsz nappal meghosszabbította.

Miután a felperes a szakértői díj előlegezésére vonatkozó felhívást sérelmezte, az alperesi bíróság 2014. december 23-án 64. számú végzését hatályon kívül helyezte.

Dr. ... szakértő - tekintettel időközbeni betegségére - a szakvéleményt 2015. március 19-én tudta előterjeszteni.

A 2015. május 11-ére kitűzött tárgyaláson az alperesi bíróság ... igazságügyi könyvszakértői szakvéleménye kiegészítését rendelte el; a szakvéleményt az igazságügyi könyvszakértő 2015. szeptember 4-én nyújtotta be.

Az alperesi bíróság a 2015. szeptember 23-án tárgyalást tartott, majd új határnapul 2015. november 11-ét tűzte ki.

Az alperes a 2015. november 11-én kelt 13.P.20.777/2012/100. számú ítéletével az alapügy alperesét arra kötelezte, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 5.060.000,- Ft-ot, ennek 2008. március 12-étől a kifizetés napjáig terjedő időre járó törvényes kamatát, míg egyebekben a keresetet elutasította.

Az ítélet ellen ... alperes fellebbezett.

A Győri Ítéltábla a 2016. július 7-én meghozott Pf.I.20.057/2016/3/I. számú ítéletével az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit a per főtárgya tekintetében helybenhagyta, míg az eljárási költségekre vonatkozó rendelkezéseket részben megváltoztatta.

A felperes kereseti kérelmében a régi Pp. 2. § (3) bekezdésén alapulóan arra kérte a bíróságot, hogy kötelezze az alperest 1.001.000,- Ft kártérítés megfizetésére. Sérelmezte, hogy az alperes a per ésszerű időn belüli befejezéséhez szükséges hatékony intézkedéseket nem tette meg. A kirendelt igazságügyi könyvszakértővel az együttműködést megtagadó alperessel szemben pénzbírságot nem szabott ki, a per kezdeti szakaszában sorozatos indítványai ellenére egy éven keresztül érdemi tárgyalást nem tartott. Szükségtelenül rendelte ki ... igazságügyi könyvszakértőt, mindemellett pedig

nem tett eleget a régi Pp. 3. § (3) bekezdésében foglalt, a bizonyításra szoruló tényekkel, a bizonyítási teherrel, kapcsolatos, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeire vonatkozó előzetes tájékoztatási kötelezettségének. A megismételt eljárásban az ingatlanforgalmi szakértő kirendelésével kapcsolatos költségek viselését és a szakértő információkkal való ellátását az ő kötelezettségeként kezelte, bár az alapügy alperese állította, hogy a ... Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság tulajdonában lévő ingatlanok értéke alacsonyabb a könyvvizsgáló által hitelesített mérlegben, illetve a banki értékbecslésben szereplő összegnél. Utalt arra is, az alperes adott teret annak, hogy az ellenérdekű fél ismételt indítványával két különböző igazságügyi ingatlanforgalmi szakértőt is a perbe bevonjon.

A felperes előadta, ... könyvszakértőt az alperes erre irányuló indítvány nélkül rendelte ki, úgy, hogy előzőleg ingatlanforgalmi szakértő kirendeléséről döntött. Ez az eljárás sértette a régi Pp. 182. § (3) bekezdését, de a józan ész szabályait is. Azzal, hogy a megismételt eljárásban a bíróság őt hívta fel az igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő kirendelésével kapcsolatos költségek viselésére, és a szakértő információkkal ellátásra, a régi Pp. 76. § (1) bekezdését, 164. § (1) bekezdését és 190. § (1) bekezdését sértette.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Hangsúlyozta, a felperes nem jelölte meg, magatartásával okozati összefüggésben milyen hátrányt szenvedett el. Szerinte annak meghatározása nélkül, hogy a felperest a megismételt eljárás mely mozzanata gátolta ügyféli jogai érvényesítésében, nem vizsgálható, hogy az eljárás tisztességes, vagy tisztességtelen volt. Az eljárás elhúzódása egyébként fogalmilag is kizárt, hiszen a per tisztességes lefolytatásához való jog érvényesülése érdekében meghozott hatályon kívül helyező végzés egyben a per ésszerű időn belüli befejezéséhez fűződő jog sérelmeként nem értékelhető. Utalt arra, hogy a megismételt eljárásban a fellebbviteli bíróság által indokoltnak tartott ingatlanforgalmi szakértői bizonyítást folytatott le. A per elhúzódásához szerinte a felperes maga is hozzájárult. A per kezdeti szakaszában az igazságügyi ingatlanforgalmi szakértői vélemény beszerzése ellen tiltakozott, a megismételt eljárásban pedig - amikor ezt a bizonyítást elrendelték - bár tudnia kellett arról, hogy a ... Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság tulajdonában különböző ingatlanok vannak, azokra a szakértő felhívása ellenére sem nyilatkozott. Hivatkozott arra is, hogy a felperes kétszer is közvetlenül az ítélet meghozatala előtt módosította keresetét.

Az alperes véleménye szerint a felperes igénye a régi Ptk. 349. § (1) bekezdése szerint bírósági jogkörben okozott kár jogcímén is alaptalan. Kiemelte végül, a felperes nem nyilatkozott arra, követelése hogyan oszlik meg e két jogcímet tekintve.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 500.000,- Ft kártérítést és 381.000,- Ft perköltséget, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a felmerült 60.000,- Ft feljegyzett kereseti illetéket az állam viseli.

A törvényszék abból indult ki, miszerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el. Hivatkozással a régi Pp. 2. § (1) és (3) bekezdéseire, úgy foglalt állást, hogy a per tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jog érvényesítése nem képeznek különböző jogcímeket, a felperes nem két egymástól elkülöníthető igényt érvényesít. Kifejtette, hogy álláspontja szerint az alperesnek a régi Pp. tételes rendelkezéseibe ütköző eljárási cselekményei és mulasztásai együttesen sértették a tisztességes eljáráshoz és az ésszerű pertartamhoz fűződő eljárási alapjogát. Mivel a felperest a méltányos elégtételt biztosító kártérítés jellege folytán sem állítási, sem bizonyítási kötelezettség nem terhelte az őt ért hátrány természete

és mértéke kapcsán, így az alperes megalapozatlanul hivatkozott az okozati összefüggés, a hátrány és az összecszerűség körében tényállítási hiányosságaira.

Az adott perben az alkalmazandó anyagi jog, a régi Ptk. 201. § (2) bekezdése, valamint a felek nyilatkozatai alapján az alperesnek elsődlegesen a megtámadási jog megszűnését, majd az érintett szerződés megkötésének szubjektív körülményeit kellett vizsgálnia. A perbe vitt igényt érintően a 2009. május 19-én megtartott folytatólagos tárgyaláson a felek tényállítási és jogi érvei maradéktalanul ismertek voltak, így nem lett volna akadálya annak, hogy az alperes meghatározza a bizonyításra szoruló tényeket, azokról a peres feleket tájékoztassa, és a bizonyítást célirányosan, koncentráltan folytassa le, vagy alkalmazza a bizonyíthatatlanság jogkövetkezményét. Ehhez képest - miként azt a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzése tartalmazza - az alperesi bíróság nem tárta fel a szerződéskötés körülményeit, az ahhoz kapcsolódó tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget, a bizonyítást nem folytatta le, ami ítéletének érdemi felülbírálatra való alkalmatlanságához vezetett.

A per tárgyát képező üzletrész forgalmi értékének meghatározása összetett szakértői feladat, ugyanis az érintett gazdasági társaság szerződéskötéskori vagyonának teljes vizsgálatát igényli, így az a cég tulajdonát képező ingatlanok és gazdasági társaságbeli részesedések értékének meghatározását is szükségessé teszi. Az alperesnek az volt tehát a kötelezettsége, hogy a rendelkezésére álló eszközökkel a felek szakértővel való együttműködését, a szakvélemény adásához szükséges nyilatkozatok megtételét, okiratok rendelkezésre bocsátását kikényszerítse, hogy a szakértő a számára biztosított határidőn belül szakvéleményét előterjeszthesse. Helytállóan hivatkozott a felperes arra, hogy az alperes ... igazságügyi könyvszakértő 2010. január 15-ei bejelentését követően kérelme ellenére sem lépett fel ... passzivitásával szemben, nem kényszerítette ki a szakértővel való együttműködést, a mulasztásnak a régi Pp. 8. §-ában foglalt jogkövetkezményeit nem alkalmazta.

A törvényszék rámutatott arra, hogy az igazságügyi könyvszakértői szakvélemény előterjesztésének határideje 2009. szeptember 26-án, majd a meghosszabbított határidő 2009. október 30-án járt le. A bíróság a szakvélemény előterjesztését 2010. február 23-áig nem sürgette, és a szakértő 2010. január 15-ei bejelentésére sem tett hatékony intézkedést. A szakértő 2010. február 22-ei, a véleményadás akadályát közlő beadványát azzal intézte el, hogy a szakértőt a szakvélemény nyolc napon belüli benyújtására hívta fel. Mindezek miatt helytálló tehát az alperes (helyesen: a felperes) álláspontja, miszerint a könyvszakértői bizonyítás során megnyilvánuló bírói passzivitás a per ésszerű időn belül történő befejezését hátráltatta, és a mintegy öt havi inaktív időszak mellett hatását tekintve ez az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésével is szoros összefüggésben áll.

Arra figyelemmel, hogy az alperes a hivatalbóli bizonyítás tilalmába ütközően rendelt ki újabb könyvszakértőt - annak ismeretében, hogy a rendelkezésre álló könyvszakértői szakvéleményt a felek nem vitatták -, a 2010. augusztus 25-e és a 2011. március 10-e közötti időszak a pertartamot mintegy hat hónappal tovább növelte.

Az alperesnek az a mulasztása, hogy a feleket nem tájékoztatta az őket terhelő bizonyítási kötelezettségről és a bizonyítási teherről, valamint a jóhiszemű pervitel megsértésének jogkövetkezményeiről, azzal a következménnyel járt, hogy az alapügy alperesével szemben a mulasztás jogkövetkezményei a másodfokú eljárásban nem voltak alkalmazhatók, az igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő kirendelésére irányuló indítvány pedig nem volt mellőzhető.

Az elsőfokú bíróság megítélése szerint ugyanakkor az alperes a megismételt eljárásban a Győri Ítéltábla iránymutatásának megfelelő eljárási cselekményeket foganatosított: tájékoztatta a feleket

a bizonyítandó tényekről, a bizonyítási teherről, a jóhiszemű pervitel követelményéről, valamint a rosszhiszemű pervitel jogkövetkezményeiről. Az alperes fogatosította az ingatlanforgalmi szakértői bizonyítást, továbbá elrendelte a könyvszakértői vélemény kiegészítését. Bár 2013. június 25-ei és 2014. december 1-jei végzéseiben tévesen a felperest tekintette bizonyító félnek, és hívta fel a szakértő által kért iratok megküldésére, a szakértői díj előlegezésére, e tévedések a pertartamot nem lényegesen, csak mintegy öt héttel növelték meg.

Az elsőfokú bíróság hivatkozott az Alkotmánybíróság gyakorlatára, miszerint a tisztességes eljárás olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet megítélni, valamint az eljárás törvényes kereteit, az eljárási jogok érvényesülését a bírósági eljárás egészét áthatóan biztosítja. Önmagában egyes eljárási szabálysértések a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmének megállapíthatóságát nem érintik, így az adott esetben a bizonyítási szabályok téves alkalmazása, valamint a felperes által célszerűtlennek ítélt ingatlanforgalmi szakértői bizonyítás elrendelése sem valósítja meg a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét.

Nem értett egyet ugyanakkor a törvényszék az alperessel abban, hogy a tisztességes eljárás követelményének teljesítése egyidejűleg az ésszerű pertartamhoz való alapjog megsértésének megállapítását is kizárja. Az alperes eljárási szabálysértései ugyanis éppen a hatályon kívül helyezés és az elsőfokú eljárás megismétlésének szükségessége által értékelhetők a per ésszerű időn belül befejezéséhez fűződő jog sérelmeként. Ugyancsak alaptalanul hivatkozott az alperes arra, hogy a per elhúzódásához a felperes magatartása is hozzájárult. Mindvégig kellő indokát adta annak, miért ellenzi igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő kirendelését; azonban ez az alperest egyáltalán nem gátolta abban, hogy a bizonyítást elrendelje és eredményesen fogatosítsa. Tény végül, hogy a felperes kétszer módosította keresetét; a 2010. július 1-jei tárgyalás elhalasztásának oka ugyanakkor az volt, hogy az alperes a szakvélemény kiegészítésével kapcsolatos nyilatkozatát nem tette meg. A 2011. március 28-ai és a 2011. március 29-ei keresetmódosítást követő tárgyaláson, 2011. március 31-én a tárgyalás berekesztésének a határozat kihirdetése időpontja közlésének nem volt akadálya.

Az elsőfokú bíróság értékelte azt is, hogy a felperes többször kérte, az alperesi bíróság tegye meg a per ésszerű időn belüli befejezéséhez szükséges intézkedéseket. Véleménye szerint a jogvita tárgyát és természetét, a szükséges bizonyítás terjedelmét és időigényét, az alapügy alperese és a kirendelt szakértők perbeli magatartását is értékelve koncentrált és célirányos pervezetéssel, a tájékoztatási kötelezettség teljesítésével, a bizonyítás szabályainak helyes alkalmazásával, a perelhúzó alperesi magatartás szankcionálásával a per az alapeljárás időkeretében befejezhető, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése elkerülhető lett volna. A felperest a jogsértés felróhatóságától és az azzal okozati összefüggésben álló hátránytól függetlenül megillető méltányos kártérítést mérlegeléssel 500.000,- Ft-ban állapította meg, mint amely összeg arányban áll a jogsértés súlyával, és alkalmas a potenciális jogkövetkezmények kompenzálására; ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság az alperesnek a bírósági jogkörben okozott kárral kapcsolatos védekezését a kereset jogcíméhez képest irrelevánsnak tekintette.

A törvényszék a régi Pp. 78. §-a és 81. § (2) bekezdése alapján határozott a perköltség viseléséről, figyelemmel arra, hogy a méltányos kártérítés összegszerű megállapítása bírói mérlegeléstől függött, a követelt összeg pedig nem volt nyilvánvalóan eltúlzottnak tekinthető. A felperes javára megítélt perköltség jogi képviselőjének ügyvédi munkadíját foglalja magában, melyet a törvényszék a becsatolt ügyvédi megbízási szerződés, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 2.§ (1) bekezdése alapján a kérelem és az ellenkérelem keretei között állapított meg.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezett; elsődlegesen az ítélet megváltoztatását úgy kérte, hogy a másodfokú bíróság a keresetet teljes egészében utasítsa el. Másodlagosan - marasztalása esetére - a terhére meghatározott perköltség jelentős mérséklését kérte.

Az alperes megismételte azt az álláspontját, hogy a per tisztességes lefolytatásához való jog érvényesülése érdekében alkalmazottan az ítélet hatályon kívül helyezése nem értékelhető egyben a per ésszerű időn belüli befejezéséhez fűződő jog sérelmeként. A jelen perben szerinte azt kell vizsgálni, merült-e fel terhére róhatóan inaktív időszak; ilyennek azonban csupán a könyvszakértői bizonyítással összefüggő alig több mint három hónap minősülhet.

Hangsúlyozta, hogy a per elhúzódásában a felperes maga is közrehatott részben keresete kétszeri módosításával, részben pedig azzal, hogy nem nyilatkozott az érintett társaság tulajdonát képező ingatlanokról a szakértőnek. Álláspontja szerint fontos szempont az is, hogy a hátrány mértékének, jellegének felderítése nélkül a kártérítés összegét csak önkényesen lehet meghatározni.

Az alperes hivatkozott arra is, hogy a felperes jogi képviselője a közel hat oldal terjedelmű keresetlevélén kívül más beadványt nem készített, és csupán egyetlen 40 perc időtartamú tárgyaláson vett részt. A megítélt perköltség a pertárgy értékével és a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel nem áll arányban, az objektíve is eltúlzott, így a per érdemét érintő fellebbezés esetleges sikertelensége ellenére is annak jelentős mérséklése indokolt.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott rendelkezései helybenhagyását kérte. Egyidejűleg csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, és az ítélet megváltoztatását akként kérte, hogy az ítélet táblája hozzon kereseti kérelmének megfelelő döntést. A másodfokú eljárásban a 2018. szeptember 7-én megkötött ügyvédi megbízási szerződésen alapulóan 150.000,- Ft + ÁFA ügyvédi munkadíj megfizetésére kérte az alperes kötelezését.

Kiemelte, a per elhúzódását nem önmagában az alperes ítéletének hatályon kívül helyezése, hanem a koncentrált és célirányos pervezetés hiánya eredményezte. Az alperes nem tájékoztatta a feleket az őket terhelő bizonyítási kötelezettségéről, bizonyítási teherről, a jóhiszemű pervitel megsértésének jogkövetkezményeiről, és alaptalanul mellőzte az igazságügyi ingatlanforgalmi szakértő kirendelésére irányuló indítványt - mulasztása tehát nem csupán a könyvszakértői bizonyításhoz kapcsolódik. Mindezekből együttesen fakad, hogy ítélete érdemi felülbírálatra alkalmatlan volt. Hangsúlyozta, az alperes nem hivatkozhat arra, hogy a közel hét és fél évig tartó eljárás során csupán három hónap inaktivitás terheli.

A felperes kiemelte, hogy keresetmódosításai a per ésszerű időn belül történő befejezését nem érintették. Hivatkozott arra is, hogy a ... Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság tulajdonában álló ingatlanok értékének a cégértéket csökkentő hatására ... hivatkozott, ő volt a bizonyító fél, másrészt pedig az alperes nem is adta indokát annak a sommás kijelentésnek, hogy miért kellett volna tudnia a cég valamennyi ingatlanügyletéről.

A felperes utalt arra is, hogy a bekövetkezett kár természete és mértéke kapcsán állítási, bizonyítási kötelezettség őt nem terhelte.

Előadta végül, hogy a keresetlevél összeállításához jogi képviselőjének hét és fél év anyagát kellett újra átnéznie, rendszereznie, mely több napos ügyvédi munkát jelentett. ...ről ...be kellett utaznia, így tárgyaláson való megjelenése összességében hat órát vett igénybe.

Az alperes a csatlakozó fellebbezésre nyilatkozatot nem tett.

A fellebbezés a per főtárgyát érintően alaptalan, a perköltség tekintetében részben alapos; a csatlakozó fellebbezés alaptalan.

Az ítéletábra megítélésé szerint az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges körben a tényállást helyesen állapította meg, és abból helytálló jogi következtetést vont le. Az ítéletábra érveit mindenben osztja, és a méltányos elégtételt biztosító kártérítés összegével is egyetért; a fellebbezés, illetve a csatlakozó fellebbezés érveire tekintettel csupán az alábbiakra kíván rámutatni.

Az ítéletábra mindenekelőtt azt szögezi le, hogy a régi Pp. 2. § (3) bekezdésén alapuló, a fél alapvető jogait ért sérelem esetén érvényesíthető igény a régi Pp. 2. § (1) bekezdése szerinti, a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való alapjogi sérelmet feltételez (BDT 2017. 3704.). A régi Pp. 2. §-ának hivatkozott rendelkezései szoros összefüggésben vannak Az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt egyezmény (Római Egyezmény; kihirdette az 1993. évi XXXI. törvény) VI. Cikk 1. pontjában garantált tisztességes tárgyaláshoz való joggal, mely a részes államokra a jogviták ésszerű időn belüli tárgyalásának kötelezettségét is hárítja. Az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdése mindenki számára biztosítja azt a jogot, hogy valamely perben jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el, ugyanezt a rendelkezést tartalmazta az alapügy kezdeti szakaszában hatályban volt Alkotmány 57. § (1) bekezdése. Az Alkotmánybíróság - miként arra az elsőfokú bíróság ítélete utal - az említett alapvető követelmények értelmezéséhez számos határozatában adott iránymutatást [így a 15/2002. (III. 29.), a 8/2015. (IV. 17.) és a 34/2014. (IX. 14.) AB határozatokban is].

A bírói gyakorlat következetes abban, hogy a régi Pp. 2. § (3) bekezdése szerinti igény nem önmagában egyes eljárási szabályszegéseken, és nem is a személyiség megsértésén alapul, hanem annak háttérében az eljárási bíróságnak a fél eljárási alapjoga megsértését eredményező eljárása, vagy mulasztása van (Győri Ítéletábra Pf.V.20.010/2013/6. számú ítélete).

A felperes arra hivatkozott, hogy az alperesi bíróság eljárása a per ésszerű időn belül történő befejezéséhez fűződő jogát sértette, és ezzel okozott neki hátrányt. E jog megsértése vizsgálatakor értékelni kell az ügy jellegét, bonyolultságát, az érintett fél magatartását, és az eljárás teljes hosszát is (Kúria Pfv.IV.21.556/2016/9. számú ítélete, Győri Ítéletábra Pf.III.20.200/2017/6/I. számú ítélete).

Az adott esetben a keresetlevél benyújtásától, 2009. január 23-ától a jogerős ítélet meghozataláig, 2016. július 7-éig eltelt hét és fél évi időtartam az ésszerű időn túlnak minősíthető. Nem önmagában az alperes első ítéletéig eltelt mintegy két év három hónap időtartam volt ésszerűtlenül hosszú, hanem az ennek során kifejtett eljárás kifogásolható, mint amely a pernek a felperes eljárási alapjogát sértő elhúzódsához vezetett.

A másodfokú bíróság maradéktalanul osztja a törvényszék álláspontját, hogy az alperesi bíróság pervezetése a per kezdeti szakaszában nem volt koncentrált és célirányos, az a törvény előírásait számos vonatkozásban sértette. Meghatározó jelentősége van annak, hogy az alperes nem hatott közre megfelelően abban, hogy ... igazságügyi könyvszakértő ésszerű időn belüli megalapozott szakvéleményt adhasson. Nem tett hatékony intézkedéseket annak érdekében, hogy az alapügy alperese a szakértő által kért nyilatkozatot megtegye, az okiratot csatolja. A régi Pp. 3. § (3) bekezdésének megsértésével, a felek egyező nyilatkozata ellenére szükségtelenül rendelt ki ... személyében másik könyvszakértőt (Debreceni Ítéletábra Pf.II.20.177/2011/6. számú ítélete), ami a pertartamot mintegy fél évvel növelte. Lényeges eljárási szabálysértést vétett azzal is, hogy tájékoztatási kötelezettségét megsértette, melynek folytán az alapügy alperesével szemben a

mulasztás jogkövetkezményei nem voltak alkalmazhatók. Mindemellett helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy a felperes az alapügyben számos beadványában eredménytelenül szorgalmazta a hatékony és az eljárást elősegítő pervitelt.

Az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a felperest ért hátrány mértékét, jellegét nem derítette föl. A méltányos elégtételt biztosító kártérítés funkciója éppen az, hogy eljárási szabálysértés esetén, a törvényben előírt feltételek mellett a fél vagyoni jellegű kompenzációban részesülhessen akkor is, ha a per ésszerű időn belül nem fejeződik be, ugyanakkor ehhez kapcsolódóan más hátrányt igazolni nem tud. Nem ért egyet az ítélőtábla azzal sem, hogy a per ésszerű időn túli elhúzódásában a felperes is közrehatott. A csupán az összecszerűséget érintő keresetmódosítás egyetlen tárgyalás elhalasztását sem indukálta; az pedig, hogy a felperes az ingatlanforgalmi szakértői bizonyítást ellenezte, nem akadályozta volna az alperesi bíróságot a szakértő kirendelésében, másrészt pedig ebben a vonatkozásban a bizonyító fél az alapügy alperese volt. A felperes egyébként 2010. október 4-én benyújtott előkészítő iratában maga kérte a bíróságot, nyilatkoztassa ...t, az érintett időszakban milyen ingatlanok voltak a ... Szolgáltató és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság tulajdonában; az alapügy alperese erre reagált 2010. október 21-ei beadványában. Megjegyzendő az is, ha az alapügyben csak egy ingatlanforgalmi szakértő kirendelésére került volna sor, aki egyetlen szakvéleményben tér ki valamennyi ingatlanra, úgy ez a per teljes időtartamát csak néhány hónappal csökkenthette volna.

Az elsőfokú bíróság helyesen vont következtetést arra, hogy a megismételt eljárásban az alperesi bíróság a hatályon kívül helyező végzésben foglalt utasításnak megfelelően járt el, kisebb eljárási szabálysértései (ideértve a 2013. június 25-ei és a 2014. december 1-jei szükségtelen felhívások mellett azt az eljárását is, hogy a költségmentes alperest a szakértői bizonyítás költségeinek előlegezésére hívta fel) a pertartam számottevő növekedéséhez nem vezettek. Ugyancsak helytálló a törvényszék mérlegelése, hogy a felperest ért jogsérelem 500.000,- Ft méltányos elégtételt biztosító kártérítéssel kompenzálható.

Mindezek miatt a per főtárgya tekintetében a régi Pp. 253. § (2) bekezdésére és 254. § (3) bekezdésére utalással, lényegében annak helyes indokai folytán az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A perköltség vonatkozásában a törvényszék a régi Pp. 78. § (1) bekezdése és 81. § (2) bekezdése alapján helyesen indult ki abból, hogy a méltányos kártérítés összecszerű megállapítása mérlegeléstől függött, a felperes által követelt összeg pedig nem volt nyilvánvalóan túlzottnak tekinthető. Az elsőfokú eljárásban a felperes csatolta a jogi képviselőjével megkötött ügyvédi megbízási szerződést, mely szerint az elsőfokú eljárásban kifejtett tevékenységért a jogi képviselőt 300.000,- Ft + ÁFA megbízási díj és tárgyalásonként 30.000,- Ft + ÁFA költségtérítés illeti meg; annak nem volt akadálya, hogy a R. 2. § (1) bekezdése folytán a bíróság a megállapodás tartalmából induljon ki. Az ítélőtábla álláspontja szerint ugyanakkor ez az összeg a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel nem áll arányban. A felperest az alapügyben is a ... Ügyvédi Iroda képviselte, így a jogi képviselő számára az alapügy ismert volt, és az alig több mint öt oldalnyi keresetlevél a pertörténetet részleteiben nem is tartalmazza; mindemellett a keresetlevél jelentős terjedelemben az irányadó jogszabályok felsorolását rögzíti. Az alperes helyesen utalt arra, hogy a perben csupán egyetlen, 40 perc időtartamú tárgyalás tartására került sor. Figyelemmel a pertárgy értékére is, az ítélőtábla megítélése szerint 150.000,- Ft + ÁFA = 190.500,- Ft az az összeg, amely a kifejtett tevékenységgel arányban áll, ezért a R. 2. § (2) bekezdésére hivatkozással a munkadíjat az

ítélet részbeni megváltoztatásával a régi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján erre az összegre mérsékelte; ezt meghaladóan a törvényszék ítéletét a perköltséget érintően is helybenhagyta.

A régi Pp. 81. § (2) bekezdése, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdésének c) pontja, 39. § (1) bekezdése, 46. § (1) és (4) bekezdései, 56. § (1) bekezdése, valamint a költségmentesség alkalmazásának a bírósági eljárásban című 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14.§-a alapján a felmerült 40.000,- Ft fellebbezési és 20.000,- Ft csatlakozó fellebbezési illetéket az állam viseli.

A fenti jogszabályhelyek alapján az ítélet tábla az alperest arra is kötelezte, hogy a régi Pp. 217. § (1) bekezdése szerint meghatározott tizenöt nap teljesítési határidőn belül fizessen meg a felperesnek 50.000,- Ft + ÁFA = 63.500,- Ft másodfokú perköltséget; ez az összeg a R. 2. § (1) és (2) bekezdése szerint meghatározott, a 2018. szeptember 7-én kelt ügyvédi megbízási szerződésben rögzített 150.000,- Ft + ÁFA megbízási díjnak a kifejtett tevékenységgel arányos leszállításával meghatározott ügyvédi munkadíjat tartalmazza.

Győr, 2018. október 9.

Dr. Világi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

. Szabó Péter sk.
előadó bíró

. Sarmon Hedvig sk.
bíró

A kiadmány hitelül: kiadó